

Brüssel, 4. oktoober 2016
(OR. en)

12724/16

Institutsioonidevahelised
dokumendid:
2016/0133 (COD)
2016/0222 (COD)
2016/0223 (COD)
2016/0224 (COD)

ASILE 39
CODEC 1350

MÄRKUS

Saatja:	Eesistujariik
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Komisjoni dok nr:	8715/1/16 REV 1 ASILE 11 CODEC 613 11318/1/16 REV 1 ASILE 28 CODEC 1078 11316/16 ASILE 26 CODEC 1076 + ADD 1 11317/16 ASILE 27 CODEC 1077 + ADD 1 + ADD 2
Teema:	– Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse kriteeriumid ja mehhanismid selle liikmesriigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest (uuesti sõnastatud) (esimene lugemine) – Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega sätestatakse rahvusvahelise kaitse taotlejate vastuvõtu nõuded (uuesti sõnastatud) (esimene lugemine) – Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb nõudeid, millele kolmandate riikide kodanikud ja kodakondsuseta isikud peavad vastama, et kvalifitseeruda rahvusvahelise kaitse saajaks, ning nõudeid pagulaste või täiendava kaitse saamise kriteeriumidele vastavate isikute ühetaolisele seisundile ja antava kaitse sisule ning millega muudetakse nõukogu 25. novembri 2003. aasta direktiivi 2003/109/EÜ pikaajalistest elanikest kolmandate riikide kodanike staatuse kohta (esimene lugemine) – Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse rahvusvahelise kaitse ühine menetlus liidus ja tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2013/32/EL (esimene lugemine) = Eduaruanne

I. SISSEJUHATUS

1. Komisjon esitas pärast oma Euroopa ühise varjupaigasüsteemi reformimist käsitleva 6. aprilli 2016. aasta teatise „Euroopa ühise varjupaigasüsteemi reformimine ja seaduslike võimaluste parandamine Euroopasse jõudmiseks“¹ avaldamist
 - 11. mail 2016 **seadusandlike ettepanekute esimese paketi**, mis sisaldab:
 - uuesti sõnastatud Dublini määrust, millega kehtestatakse kriteeriumid ja mehhanismid selle liikmesriigi määramiseks, kes vastutab rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest (dok 8715/16);
 - määrust, milles käsitletakse Euroopa Liidu Varjupaigaametit ja millega asendatakse Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti määrus (dok 8742/16);
 - uuesti sõnastatud Eurodaci asutamise määrust (dok 8765/16);
 - 18. juulil 2016 **seadusandlike ettepanekute teise paketi**, mis sisaldab:
 - määrust, millega luuakse rahvusvahelise kaitse ühine menetlus liidus (asendab varjupaigamenetluste direktiivi) (dok 11317/16 + ADD 1 + ADD 2);
 - määrust, mis käsitleb nõudeid, millele kolmandate riikide kodanikud ja kodakondsuseta isikud peavad vastama, et kvalifitseeruda rahvusvahelise kaitse saajaks (dok 11316/16 + ADD 1);
 - uuesti sõnastatud direktiivi, millega sätestatakse rahvusvahelise kaitse taotlejate vastuvõtu nõuded (dok 11318/1/16 REV 1);
 - määrust, millega luuakse liidu ümberasustamisraamistik (dok 11313/16).
2. Komisjoni hinnangul on kahe eespool nimetatud paketi **üldeesmärgid**:
 - parandada Euroopa ühise varjupaigasüsteemi toimimist, kaotades varjupaigataotlejate erineva kohtlemise ja erineva taotluste rahuldamise liikmesriikides;
 - vähendades teisest rännet ja aidates kaasa abivajajatele kaitse pakkumise kohustuse õiglasemale jaotusele liikmesriikide vahel.

¹ Dok 7665/16.

3. Euroopa ühise varjupaigasüsteemi reformimine on eesistujariigi Slovakkia jaoks **prioriteetne küsimus**, kusjuures Slovakkia eesmärk on jõuda võimalikult paljude ettepanekutega võimalikult kaugemale. See prioriteetsus kajastub eelkõige selles, et enne Slovakkia eesistumisperioodi lõppu on varjupaiga töörühmale kavandatud 17 koosolekupäeva. Kuigi komisjon esitas kavandatava reformi kahes etapis, peab eesistujatiik kõnealust seitset ettepanekut ühtse keeruka õigusloomealase ettevõtmise osadeks.
4. Seni on eesistujariik keskendunud kolme esimese ettepaneku analüüsimisele (Dublini, Eurodaci ja varjupaigaameti määrus) ning on pärast vahepausi, mis oli mõeldud juulis esitatud seadusandlike ettepanekute põhjalikuks analüüsimiseks, algatanud paralleelselt arutelud kõigi ülejäänud ettepanekute kohta. Eurodaci määruse ja Euroopa Liidu Varjupaigaameti määruse (dok 12726/16) puhul on saavutatud juba märkimisväärset edu.
5. Nende kavandatavate seadusandlike aktide suhtes kohaldatakse **seadusandlikku tavamenetlust**².

II. DUBLINI MÄÄRUS

6. Varjupaiga töörühm on oma 26. mai, 14. juuni, 15. juuli ning 7. ja 28. septembri 2016. aasta koosolekutel siiani **analüüsinud** ettepaneku **neljakümme artiklit** (artiklid 1–38 ja 44–45).
7. Kuigi enamik liikmesriike on esitanud **üldise analüüsi reservatsiooni**, nõustus delegatsioonide suurem osa, et **praeguseid Dublini eeskirju tuleb reformida ja toetas** määruse **kaht peamist suunda**: varjupaigataotlejate läbivaatamise eest vastutava liikmesriigi kiirem ja tõhusam kindlaksmääramine ja teisese rände ärahoidmine.

² Euroopa Parlamendi raportöörid on:

- Dublini määruse puhul Cecilia WIKSTROM (ALDE, SE);
- vastuvõtutingimuste direktiivi puhul Sophie INT' VELD (ALDE, SE);
- miinimumnõuete määruse puhul Tanja FAJON (S&D, SI);
- varjupaigamenetluste määruse puhul Laura FERRARA (EFDD, IT).

8. Delegatsioonide poolt siiani välja toodud probleemid hõlmavad järgmist:
- varjupaigataotluste läbivaatamise eest vastutab üksainus liikmesriik ja vastutuse lõppemise kaotamine;
 - taotluse vastuvõtnud liikmesriikide kohustus teha teatud kontrollid enne vastutava liikmesriigi kindlaksmääramise kriteeriumide kohaldamist;
 - pereliikmete määratlus;
 - muudetud eeskirjad õiguskaitsevahendite kohta;
 - kinnipidamise ja üleviimise lühemad tähtajad;
 - korrigeeriv jaotusmehhanism ja solidaarsusmaks;
 - uue automatiseeritud süsteemiga seotud praktilised, töökorralduslikud ja finantsküsimused.

III. JUULIS ESITATUD SEADUSANDLIKUD ETTEPANEKUD

9. Komisjon tegi varjupaiga töörühmas juulis esitatud seadusandlikest ettepanekutest 15. juulil 2016 üldise ja 29. septembril 2016 üksikasjalikuma ettekande, millele järgnes arutelu, mis võimaldas liikmesriikidel väljendada oma **esialgseid seisukohti**.
10. Enamik delegatsioone on teinud **üldise analüüsi reservatsiooni**. Kuigi delegatsioonide seisukohad olid alles esialgsed, on arutelud on näidanud **üldist toetust** iga ettepaneku eesmärkidele. Siiski on delegatsioonid väljendanud **mõningaid mureküsimusi või kahtlusi**. Delegatsioonid tundsid eelkõige muret võimaliku finants- ja halduskoormuse pärast, mis tuleneb otseselt mõnest komisjoni ettepanekust. Muud probleemid on seotud eelkõige järgmiste küsimustega.

a) Vastuvõtutingimuste direktiiv:

- liikmesriikide kohustus koostada ja korrapäraselt ajakohastada hädaolukorra lahendamise plaane, et tagada taotlejate nõuetekohane vastuvõtmine, kui taotlejaid on ebaproportsionaalselt palju;
- liikmesriikide kohustus võtta oma vastuvõtusüsteemide jälgimisel ja kontrollimisel arvesse ühiseid standardeid ja vastuvõtutingimuste näitajaid;
- liikmesriikide kohustus määrata eestkostja, kes esindab ja abistab saatjata alaealisi;
- taotlejate võrdne kohtlemine ELis seoses juurdepääsuga tööturule, samal tasemel sotsiaalkindlustusega ja üheksalt kuuele kuule lühendatud tähtajaga juurdepääsu saamiseks tööturule;
- sanktsioonide mehhanism teise rände puhul.

b) Miimumnõuete määrus:

- kaitse saaja seisundi kohustuslik süstemaatiline ja regulaarne läbivaatamine;
- teise rände vähendamiseks mõeldud sanktsioonid;
- liikmesriikide kohustus võtta arvesse ELi Varjupaigaameti ühist analüüsi ja suuniseid olukorra kohta päritoluriigis;
- õigusakti valik (direktiivi asemel määrus).

c) Varjupaigamenetluse määrus:

- menetlusel on kolm etappi (haldusmenetlus; tava- või kiirmenetlus; apellatsioonimenetlus);
- lühemad tähtajad, eestkostesüsteem, tasuta õigusabi menetluse kõigis etappides;
- sanktsioonide mehhanism;
- õigusakti valik (direktiivi asemel määrus).

IV. KOKKUVÕTE

11. Eesistujariik kavatseb viia varsti lõpule Dublini määruse esmase tehnilise läbivaatamise ja esitada töörühmale kaalumiseks uued kompromissettepanekud ning pidada selle ettepaneku suhtes COREPERis ja nõukogus vajaduse korral konstruktiivseid poliitilisi mõttevahetusi. Arvestades tihedaid seoseid Dublini määruse ja muude juulis esitatud õigusaktide paketi ettepanekute vahel, eelkõige varjupaigamenetluste määrus, vastuvõtutingimuste direktiiv ja miinimumnõuete määrus, peab eesistujariik väga tähtsaks nende ettepanekute paralleelset läbivaatamist. Seega kavatseb eesistujariik alustada varsti nende tehnilist läbivaatamist varjupaiga töörühmas. Samal ajal alustab eesistujariik liidu ümberasustamisraamistiku loomise määruse eelnõu esimest tehnilist läbivaatamist. Eesistujariigi arvates ei ole sellel ettepanekul olulisi tehnilisi seoseid paketi muude ettepanekutega, mis peaks võimaldama kiiret edasiliikumist.
12. Eeltoodut arvestades palutakse COREPERil ja nõukogul:
- a) võtta käesolev eduaruanne teadmiseks;
 - b) kinnitada eesistujariigi Slovakkia esitatud kolme etapiga lähenemisviisi Euroopa ühise varjupaigasüsteemi reformipaketi läbivaatamiseks:
 - keskendudes Eurodaci määruse ja Euroopa Liidu Varjupaigaameti määruse läbivaatamisele, et teha eesistumisperioodi lõpuks edusamme nõukogu üldise lähenemisviisi kindlaksmääramisel;
 - pidades samal ajal läbirääkimisi Dublini määruse ning varjupaigamenetluste määruse, vastuvõtutingimuste direktiivi ja miinimumnõuete määruse üle;
 - alustades samal ajal liidu ümberasustamisraamistiku loomise määruse tehnilist läbivaatamist.